

Megjelenik minden vasárnap.

REKREÁCIÓSÁG:

Füvésze 1883. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre 4 ft.
fél évre 2 .
3 hónapra 1 .

Egyen szám ára 10 kr.

HALASI ÚJSÁG

TÁRSADALMI HÉTILAP.

KIADÓHIVATAL:
Péteza 187. sz.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Három hónapra petti sor 5 kr.
Egy Hirdetésben egy sor 2 kr.

A hirdető (el) sorával ellátott
hirdetéseknél külön 30 kr.
feljegyű díjazandó.

Egy kis polemia

Tóth János barátom (reménylen egy kis nézetkülönbség miatt nem szakítja meg veltem a baráti viszonyt) zokon veszi a „Halasi Újság” 4-ik számában széllejtetett nézetemet a „Halasi gazdasági egyesület” kérdésében és nem tudom félreírásból-e vagy mi okból, oly tőre állít, melyen soha sem mozogtam, sem mozogni nem fogok.

Hogy az én nézetem sok máséval nem egyezik, az a gondolkodási szabadság természetéből folyománya s én emiatt soha senkire neheztelni nem fogok; de viszont én sem vagyok ám még tüzzel vassal pusztító tatár, mert a „völgyt” vagy ha úgy tetszik a „möglevőt” nem tartom ideálomnak s nem vagyok képes belátni bűnös voltomat, azért, mert különbet szeretnék.

Ezen óhajomnak nyitlan, leplezetlenül adtam kifejezést s el voltam rá készülve, hogy eszméim porra fognak ugyn zúzni, de jó szándékom nem fog félre magyaráztni; de azt, hogy eszméim bántatlan maradjanak s intencióm gyanúsítások, nem vártam s ez-

ért kénytelen vagyok egyre másra reflektálni, még pedig félreértés kikerülése végett hátul kezdve. Szómt szur és méltán a „tekintélyes gazda” s én kijelentem, hogy minden megtánáadás közl ezt ismerem el legigazságosabbnak s leghelyesebbnek.

Hát én bizony soha sem ámbírltam a „tekintélyes gazda” címét s én magam tudom legjobban, hogy ez mennyire nem illik rám. Hisz ha tekintélynek tartanám magamat, bizonyára e tekintély általam alatt s nem névtelentül küldeném volna eszindimet a csatába, de hát ki lehet róla, ha a szerkesztő az ember tudta s akarata nélkül ártatlan előzékenységéből — meg nem érdemelt dícsérő szavakkal vezet be vendégét.

Szívesen elismerem, hogy a Tóth János barátom által felsorolt okok belezúszottak abba, hogy az a mégis csak „boldogemlékezteti” gazdasági egyesület” nem prosperált. Is hát hol és mikor állítottam én azt, hogy ezen egyesület tengelőtlenek és kimulásának ő az oka? Oka vagyunk bizony mindnyáján tehát én is, meg más is.

Tiszteolt barátom azt mondja, hogy

ezen egyesület ha „megtörtatik megengedni” (már mint én) élni börtökördik. Hát én bizony megengedem, sőt egység-gőre kívánom az éjszakai nyugodalmat, de mint egyik szerény tagja (án joggal kérdehetem, hogy: hol van hát? Mert a mi van, az térben és időben mozog? Bátor vagyok kérdezni: hol mozog? mikor mozog? Ha csak nekem nincs róla tudomásom; tagsági jogom van megcsónkítva; ha másnak sincs: akkor nem él. Miután volt, de nincs: meghalt a nélkül, hogy megöltük volna, csak nem gátoltuk csendes kimulást. És most kijelentem, hogy én egyáltalán nem akarom a „létezőt” (?) meggyilkolni s eszem ágában sincs, nem tudom micsoda „hojrekelet embryó”-nál babáskodni: csak azt óhajtom, hogy az, a mi születik, legyen életképes. Nem bánom én, akár régi, akár új erő (talán nem is sárjak ki egymást?) támogatása mellett nő is fel; azt hogy felfő is legyen, még csak képzelnem sem tudom. (vagy ha igen, csak satnya lehet mind a kettő), annál kevésbé lehet ózólom. Elfogadom, hogy építsanak, régi vagy új alapon, az nekem mindegy, de jót.

TÁRCSA

Sz. I. p. h. z.

Ceűtörökön, a hó 8-án Miklóty szin- társulatának ide lejött tagjai végre osztagyvan ingattartották az első előadást, s azol a „szini évtől” Halason hivatalosan megkezdődött. A második előadás szombat estőre volt kitűzve, s így ez uttal csak az első előszálatunk, mely különben teljeseleg elegendő arra, hogy a társulatot s annak egyes tagjaitól kiké véleményt alkothasson magának, előbb azonban szólni akarunk magáról a darabról is, mely mint a szinlap kiemelni el nem mulasztá; itt először adatott s így a halasi közönség előtt ismeretlen.

„Az Ödvöskék” a kurtaszköznység öpöret- tok legkurtább szakrójának közt első helyet foglal el. Szövege nem mondható éppen tragédárnak, sőt mozdalan kifejezés nem is fordít elő bönno; de egészen tárgya oly annyira netovábbja a pajkáságnak, hogy egészen Tott volna a szinlap műhoztartás végett rányomtatni a vasuti állomásokon látható ismeretes foliá- tot: „fórlaknak.” Az egészen tartalma a következő: „Az Ödvöskék” olyan fi- vagy nő- nemű személyiség, ki örökké szerencsét hoz arra, a ki birtokában van, de csak addig, a míg „az ártatlanság diéskoronyját” el nem veszi. Már most a darabban szerepel egy nő- nemű Ödvöske, Botkina a pulykapásor leány, s ki egy szerencsétlen előtűs föjdelomnok Lorán plombinál heresznek jut birtokába, kit ettől fogva minden vállalatában a legnagyobb szerencse kísér. A föjdelomk azonban ugynon jól tudja, hogy az Ödvöskéknek miképen mul- hatik el az ő birtokaitól mitőlva s Argus szem- kekkel őrizi azt minden közelítés ellen. Az

Ödvöskéknek azonban szeretője is van, Pippó, a juhászbojtár, ki minden áron közelbe akar férködni kedvesének, a mi aztán (természetes- sen csak a darab végén) sikerül is neki.

Látni való, hogy a darab szövege fiatal leányoknak igen tanulságos részeket tartalmaihat s egyáltalában méltó szölette a kor- szellemnek és a modern idők áramlatának, a mely tehát boldogemlékelt elővőre végeunkba is. A tricot azonban megtartotta előnépelyes bevonulását hozának s mint mindentől, úgy itt is, természetesen — hódított. A osztörtök esti közönség mohó éstrégygyal kapta a szokatlan elődőt s nagyban mulatott az előadás alatt. Nem akarunk ezuttal holmi orkölesi prédikációba ereszködni, annyival inkább, mert az offlót teljeseleg felfogós és sikertelen. A szinpadnak, főleg a vidéki szinpadnak fel- adatát porosa egészen másképp közeplük, mint hogy többé kevésbé szellemes ledérűségekkel mulattassa a közönséget. Szinpadra homi a németi történelom háseit, a népdót alakjait, bemutatni hazai szerzők és műtrészek szellemi termékeit, folytonosan tájékoztatni a közönsé- get a hazai drámairodalom állása és fejlődése felől; ez volna a szinészt feladat vidéken. Csakhogy ez már elavult feladat. A színház többé nem képz intézet, hanem a mulatások csarnoka. Evvel, igaz, való jár az, hogy szin- házba járn többé nem hazafias kötelezőség, melyet a nemzeti nyelv és művészet iránti buzgalom parancsol, hanem csak nagy szórakozás, melyet a ki tohóti, nem von meg semmitől, a ki nem teszi, nem vét szálta szeműiféle hazafelt vagy nemzeti kötelezősége ellen.

Hazánál-ez átalakulva a szinésztnek nem tudjuk, de kétségtelen, hogy az a hely, ahol kibőrlag csak mulatni és szórakozni lehet,

mindig látogatottabb mint az, mely nem komolyabb eszöklora is figyelemmel van. Hí- retlőleg így lesz ez nálunk is. Ha eleinte tán visszatetszik is sokan a modern szellemi táplálék, később, egy későbbi harmadik óvad állt a kérdésben meghökkenő stívolitis csak olyan megszakotná válik, mint miaból. A kor áramlata ellen nem lehet szemé s az ember csak ember marad, akár a boulevárdok köré tapossa, akár a bucsák homokját.

Idéje azonban már a ceűtöröki előadás- ról beszélni. A társulatot elmondhatjuk, hogy általában kedvező benyomást tett. A harok elég jók, szinügy a zenekar, a királőbb tagok közt van egynekény jó szinpadni alak, jó hang- gó énekes, csinos nő a vidéken egyebet nem is lehet kívánni operett előadásnál. A nők közt Potardiné és H. Csillag Amália kezében voltak a főszerepek; az előbbit többször tapo- lták ugyn, de az egy létszák, ezuttal inkább a szerepek szölett, mint a művészetnek, ki- ben nagy mértékben megvan a vidéki szin- eszt amas ismert sajtsága, hogy a becsesül- szerostp mondulatoktól nem bír szabadulni. Csillag Amáliában sokkal több a természetes- ség és mérséklet s hangja és megjelenése is az este rokonszenvesebb volt. A férfiak közül Kis János, ki Pippót, Sziklay Miklós, ki Bok- kót és Hatvani K. ki a föjdelomk ábraköltő, említhetők fel. Kis Jánosnak hatalmas éreze hangja van, mely a természet egészen bostőbe; a társulatoknál azonban ő sem mélt, még tovább Sziklay és Hatvani, kiknek ágyelmökbe ajánlhatjuk, hogy az előtűsi teremben a kar- zat igen kis terjedelmű. Mihályovits Pál igen szép szinpadni alak, hangja is jó, de hogy el- ismerésre méltó tarthasson, szerepét jobban meg kell tanulnia.

H I R D E T É S E K.

A halasi takarékpénztár

mérleg-számlája

1882. december 31-én.

Főkönyv	V A G Y O N	Osztr. ért.		Főkönyv	T E H E R	Osztr. ért.	
		ft	kr.			ft	kr.
101	Pénzkészlet	2919	00	1	Alaptőke	100000	—
4	Kötelezett tőke	50000	—	96	Betéti tőke	228571	63
105	Birtokkölesönök	29352	—	110	Tartalék tőkék	15273	62
102	Leszámitolt váltó	260932	67	95	Visszleszámitolt váltó	9800	—
69	Pesti hazai első takarékpénztár	20000	—	24	Bélyegdíj	160	—
93	Főlszerelés 10%-oli levonás után	119	72	107	Bélyegadó a félév alatt kifizetett s. tőkésített betéti kamatokért	151	95
104	Kamatkövetelés visszleszámitolt váltók után	81	—	109	1881-iki részvény osztalék	1790	—
80	Kamatkövetelés társintézetektől.	34	43	111	Előre felvett kamatok váltóknál	4175	69
				99	Előrefelvett kamat. birtokkölesönöknél	84	71
				94	Jótevény céljára	29	62
					Rendelkezésre álló nyeresmény	11703	76
		369468	88			369468	88

Halas, 1883. Január hó 1-én.

Gál Lajos könyvelő.

Vári Szabó István elnök.

Martini József pénztárnok.

Jelen mérleg- és nyer-veszt-számla tételeit az üzleti fő- és mellékkönyvekkel egybárhasonlítván, azokat helyeseknek találtuk.

Halas, 1883-ik év január hó 10-én.

Stimákovits István f. b. jegyző. Csontó Lajos f. b. tag. Farkas Imre f. b. elnök. Dr. Dobó Menyhért f. b. tag. Práger Lipót f. b. tag.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy lakásomat a II. tizedben levő saját házamba (Bori Sándor féle házba) tettem át.

Elvállalok mindennemű szivattyuk,

nyomó és szívó kút szivattyuk
és focakendő szivattyuk

készítését és javítását három évi jótállás mellett.

Efféle készülékek készen is kaphatók nálam.

E téren már több mint harmincz év óta jó sikerrel működöm s így azon meggyőződésben vagyok, hogy a közönség bizalmára jogosan lehet számítanom.

3-1

Tisztelettel

Sárközi István.

A helybeli nagyvendéglőben

havikoszfosok jutányos árak mellett elvállaltanak. Ugyanott elő lehet fizetni étkezésre házhoz-hordatás mellett is. — A vendéglőben minden nap **friss tormás virsli** kapható. — Pontos és jó kiszolgálásról kezeskedem.

Patkós Benó
nagyvendéglős.

ÉLESZTÓT

naponként friss készítményben küld megrendelére minden vasuti és postaalomásra és pedig első rendű és a legnagyobb kelesztő hatás-sal bíri

sütő-élesztőt

kiloját 66 Krert (franco-csomagolás) a szegedi első szesz-sajtó-élesztő-gyár

Szegeden.

1-ső minőségű szesz-sajtó-élesztőért kezeség vállalatik. 10-8

„Azienda“ osztr.-francia élet- és járadék-biztosító-társaság.

Ablonowsky Károly herceg, a választmány elnöke. Dr. Klang I. igazgató. Dr. Wolf Adolf igazgató-helyettes. Igazgatósági irodák: Bécsben Wipplinger Str. 43. sz. és Hohenstauffengasse 10 sz.

A társaság az egész magyar állam (Ársországaival) területén képviseltetik a törvényes bejegyzett Magyarországi képviselőség által Budapeston. Képviselő Thaly Elek. — Képviselői irodák: Budapest, IV. hajóutca 2, és bécsi utca 3, az intézet házában.

Alaptőke 6 millió frank — 2,400.000 o. é. arany forint. Befizetett részvénytőke 1,123.200 frt. Díjtartalékok 7,850.000 frt. Összes biztosítói alap 8,473.000 frt.

A társulat Magyarországi és társországi területén, minden jelentékenyebb helyen, fő-, kerületi és helyi ügynökök által képviselve van és ezek, ugyanint nagyszámú mozgó ügynökök által élet- és járadék-biztosítási ajánlatokat fogad el.

Biztosít: 1. halálesetre minden módozat szerint; 2. kiházasítási és gyermekbiztosítások; 3. életjáradék és nyugdíj; 4. túlélési társulások.

Ügynökség Halason:

Gyórfy József urnál.